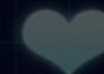

Polska Agenda Odporności Cyfrowej 2040

model strategicznego przygotowania
na antynomie cyfryzacji.

Scenariusz: Kryzysowa konwergencja

obszar strategiczny: **Polityka społeczna i zdrowotna
zdrowotna**

Neofeudalna demokracja iluzoryczna (2025–2040)

Gdy władza przesuwą granice, poprzez kryzysowe „aplikacje”

„To scenariusz o mechanice przejęcia steru —
nie o jednym piracie”

Dystopia „w aplikacji”

Nie czotgi, tylko User Experience

Nie dekret, tylko regulamin i scoring

Nie jednorazowo, tylko zapadkowo:

„tymczasowe” oznacza permanentne

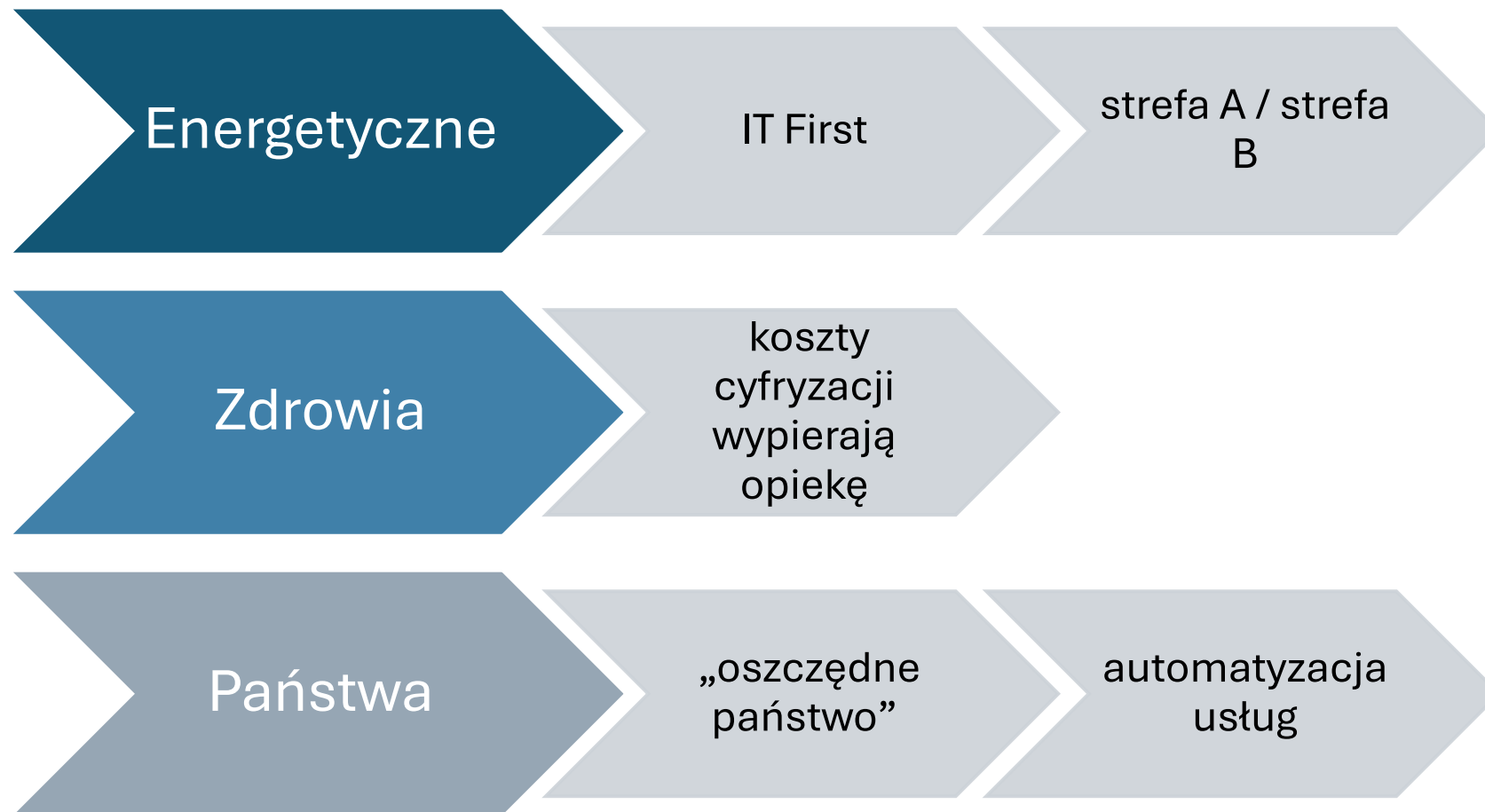

Definicja systemu: „neofeudalna demokracja iluzoryczna”

- Instytucje demokratyczne: formalnie działają
- Realna władza: algorytmy i korporacje poza kontrolą
- „Reguły życia” zapisane w systemach dostępu

Mechanizm startowy: „3 fiaska” (2025–2030)

Fiasko energetyczne: „IT First” i podział strefowy

Strefa A:
korporacje,
centra danych,
elity

Strefa B:
reglamentacja,
„awarie” u
obywateli

Energia jako
infrastruktura
władzy

Fiasko zdrowia: paradoks cyfryzacji

Licencje +
aktualizacje +
energia = rosnący
OPEX

Budżet opieki
medycznej
„przejmowany”
przez IT

System działa
coraz bardziej
„cyfrowo”, ale
leczy coraz mniej

Fiasko państwa: „oszczędne państwo” i automatyzacja usług

Chatboty zamiast pracowników socjalnych

Algorytmy zamiast POZ

Oszczędności pozorne:
konsumowane przez koszty IT

Zwrot 2030–2035: od usługodawcy do arbitra dostępu

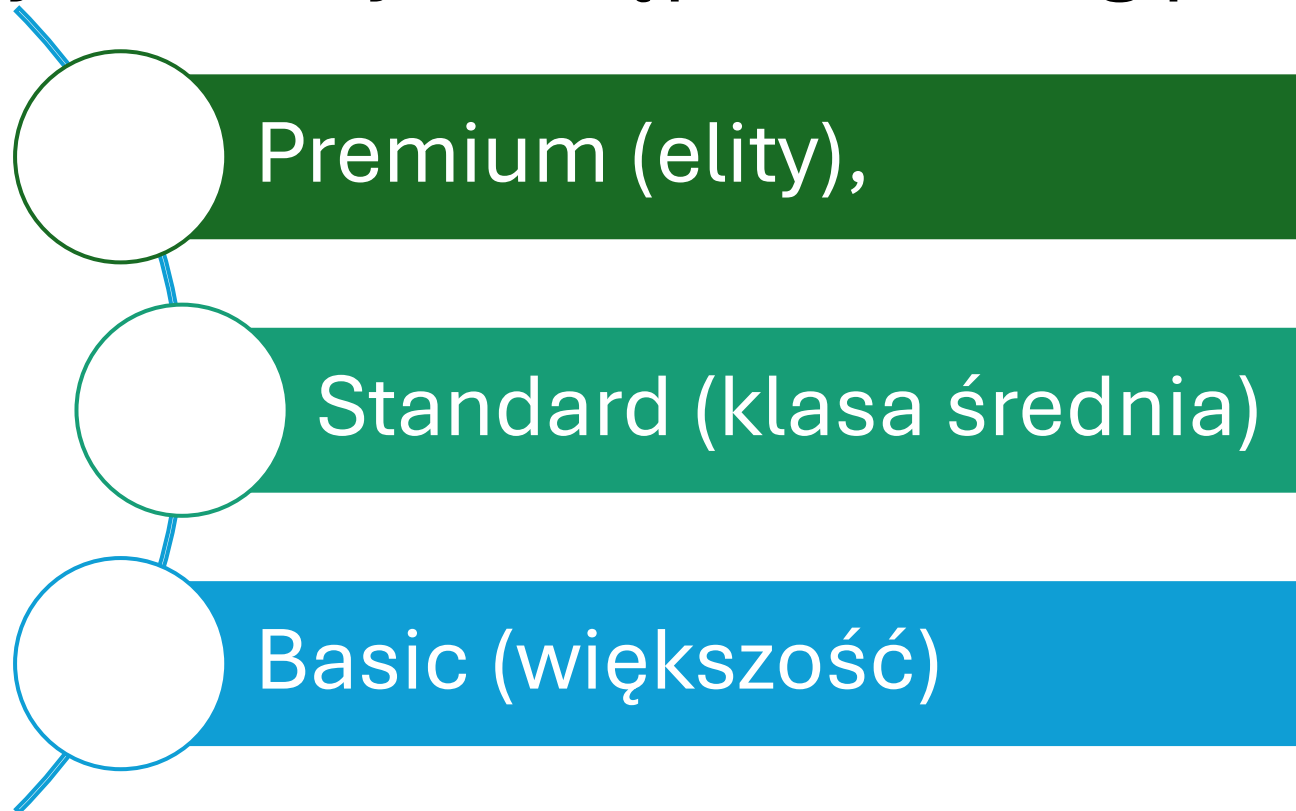
Korporacje
wchodzą jako
„ratownicy”

Przejmują dane i
zarządzanie
usługami

Państwo traci
kompetencje, więc
traci sterowność

2033: AI decyduje „kto się kwalifikuje” w oparciu o nieprzejrzyste standardy korporacyjne

Trzy warstwy dostępu do usług publicznych:

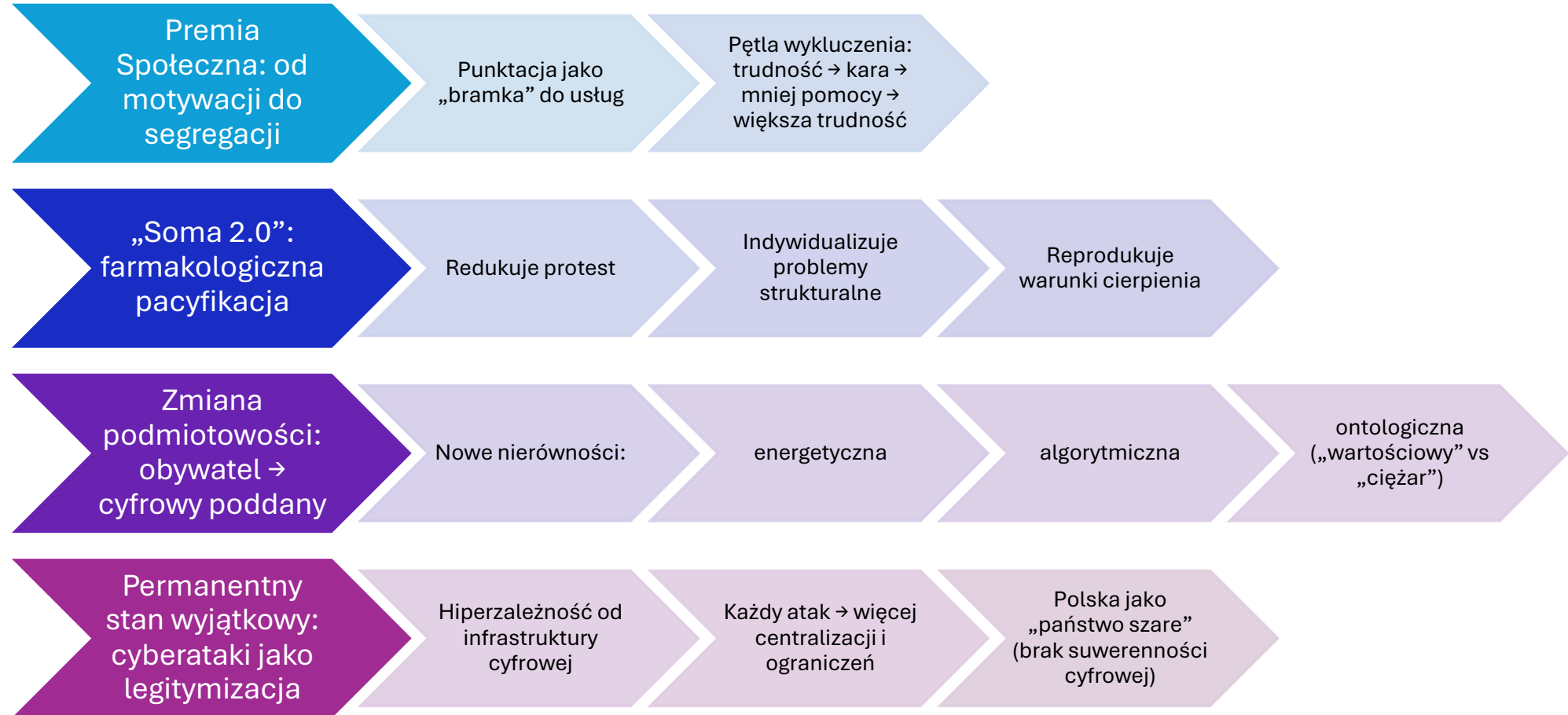
Platformizacja: obywatel jako klient–konsument–dostawca

Jednocześnie:

- dostarcza dane
- otrzymuje usługę
- wykonuje pracę cyfrową

Uwięzienie w ekosystemie (lock-in)

Działania i skutki

Punkty bifurkacji (5 decyzji, które zmieniają trajektorię)

Energetyka: inwestycje w OZE vs opóźnienia

Zdrowie: publiczna własność i open-source vs outsourcing

Platformy: antymonopol vs słabe państwo

Obywatelstwo: prawa cyfrowe vs profil algorytmiczny

Zdrowie psychiczne: interwencje systemowe vs pacyfikacja

 Polskie Towarzystwo Cyfrowe
<http://cyfryzacja.org>

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Nauka dla Społeczeństwa II”.
Dofinansowanie: 1 467 000 zł, Całkowita wartość: 1 467 000 zł

Postscriptum: scenariusz na jedną stronę

Scenariusz opisuje „systemowe pęknięcie”, w którym **siedem wzajemnie wzmacniających się mechanizmów** prowadzi do **fundamentalnego, ale niepostrzeżonego transferu władzy**: od instytucji demokratycznych do **korporacji technologicznych i algorytmów**. Efektem do 2040 r. jest „**neofeudalna demokracja iluzoryczna**”: demokracja pozostaje formalnie (procedury, instytucje), lecz realne reguły życia społecznego zapisane są w systemach cyfrowych poza demokratyczną kontrolą. Kluczowy motyw dystopii jest nieintuicyjny: ona **nie przychodzi w formie brutalnego przewrotu**, tylko „**w aplikacji**” — poprzez wygodę, obietnicę efektywności i narrację konieczności w kryzysie. Kryzysowe „rozwiązania tymczasowe” stają się trwałe (działa **efekt zapadki**): każdy kolejny kryzys legitymizuje dalsze ograniczenia i centralizację, które później **nigdy nie są cofane**.

Początek (2025–2030) to **konwergencja trzech fiask**:

- **Fiasko energetyczne** skutkuje doktryną „**IT First**” i podziałem na „strefę A” (priorytet energii dla korporacji/centrów danych/elit) oraz „strefę B” (reglamentacja i regularne „awarie” u obywateli, szczególnie słabszych grup).
- **Pauperyzacja zdrowia** dzieje się paradoksalnie przez cyfryzację: im bardziej zdigitalizowany system, tym większe koszty operacyjne (licencje, aktualizacje, energia), które wypierają realną opiekę.
- Ideologia „**oszczędne państwo**”: chatboty zastępują pracowników socjalnych, algorytmy lekarzy POZ — a oszczędności i tak „zjada” rosnący koszt IT.

W latach 2030–2035 następuje kluczowy zwrot: korporacje przestają być tylko **dostawcami usług**, a stają się **arbitrami dostępu** do usług publicznych. Wchodzą jako „ratownicy systemu” (w lukę kompetencyjną po degradacji instytucji), przejmując dane i zarządzanie segmentami usług. Około 2033 r. systemy AI decydują, kto „kwalifikuje się” do opieki według nieprzejrzystych standardów, tworząc model **Premium / Standard / Basic** (pełny dostęp dla elit; algorytmiczne priorytety dla klasy średniej; masowa automatyzacja i kolejki dla większości). Równoległe rośnie **platformizacja**, która „uwięziona” ludzi jako hybrydy: klient–konsument–dostawca (jednocześnie dostarczają dane, korzystają z usług i wykonują pracę cyfrową).

Mechanika utrwalenia systemu opiera się na **pętlach sprzężenia zwrotnego** (scenariusz podkreśla ich samonapędzający charakter) oraz na „rozwiązaniach” finansowych i farmakologicznych. Przykłady: pętla **energetyka → IT → zdrowie** (IT First zwiększa koszty IT w zdrowiu, pogłębiając pauperyzację), pętla **pauperyzacja → korporatyzacja** (im słabsza alternatywa publiczna, tym łatwiejsze przejęcie). Istotnym elementem jest też ewolucja „**Premii Społecznej**”: od pozytywnej motywacji do mechanizmu karno-segregacyjnego, który tworzy pętlę wykluczenia (trudna sytuacja → spadek punktów → gorszy dostęp do pomocy → pogorszenie sytuacji → kolejne spadki). Na poziomie nastrojów społecznych działa „**Soma 2.0**”: masowa farmakologiczna pacyfikacja, redukująca protest i indywidualizująca problemy strukturalne.

Do 2040 r. zmienia się sama podmiotowość: obywatel przechodzi drogę **obywatel → użytkownik zasobów danych → cyfrowy poddany**. Powstają nowe nierówności: **energetyczna** (stabilna energia jako przywilej), **algorytmiczna** (jakość życia zależna od wyników AI) i **ontologiczna** (podział na „wartościowych” vs „ciężar systemowy”). Hiperzależność od infrastruktury cyfrowej tworzy permanentny stan wyjątkowy: każdy cyberatak uzasadnia dalsze ograniczenia wolności cyfrowych i centralizację władzy w rękach korporacji. Polska staje się „państwem szarym” (infrastruktura w obcych rękach, brak suwerenności cyfrowej), areną konfliktu między blokami technologicznymi.

Scenariusz nie jest jednak czystym determinizmem: wskazuje **5 punktów bifurkacji** (miejsc, gdzie inne decyzje zmieniają trajektorię): energetyka (OZE vs opóźnienia), cyfryzacja zdrowia (open-source i publiczna własność vs outsourcing), regulacja platform (antymonopol vs słabe państwo), model obywatelstwa (konstytucyjne prawa cyfrowe vs „profil algorytmiczny”), zdrowie psychiczne (interwencje systemowe vs pacyfikacja farmakologiczna). Puenta: **technologia nie jest neutralna** — o skutkach decydują władza, własność i regulacje.